

Östra Hoby kyrka

55.4720, 14.2315

Äldsta delen av Östra Hoby kyrka är absiden som är från första halvan av 1100-talet. Bara något senare under samma århundrade byggdes långhuset och det kraftiga tornet. Varför Östra Hoby då fick kyrktorn vet man inte, för det var inte vanligt att man byggdes kyrktorn så tidigt. De kyrkor som hade klockor hängde oftast dessa i ett fristående klockstapel, så troligast är att det från början varit ett försvarstorn. Fram till slutet av 1160-talet var de hedniska vändernas sjöröveri och strandhugg i Östersjöområdet en fara att räkna med.

Tornets andra våning var förmodligen inredd åt någon storman i trakten. När kyrkan restaurerades på 1930-talet försökte man så gott det gick återställa detta rum i sitt ursprungliga skick.

Under 1400-talet försågs kyrkans innertak med valv. Sitt nuvarande utseende fick kyrkan efter en genomgripande ombyggnad under mitten av 1800-talet, då kyrkan bland annat byggdes till med korsarmar mot både norr och söder.

Vid en genomgripande restaurering i slutet av 1930-talet återställdes många av de ursprungliga kalkmålningarna i kyrkan. Dessa är från fyra olika tidsperioder.

Äldst är de senromanska målningarna i absiden som visar en bild av Gud Fader med den korsfäste Sonen mellan sina armar och därunder en rad med lyssnande apostlar.

Något senare är bilden på triumfbågsväggen av Jungfru Maria, hennes mor den heliga Anna och Jesusbarnet. Ett motiv som kallas Anna själv tredje, och som kommer från tyskans "Anna selbdritt".

De dominerande målningarna som finns i valven tillkom kring år 1500.

I långskeppets västra del återberättas Evas skapelse och syndafallet.

På den sista bilden driver ängelns höjda svärd ut Adam och Eva ur lustgården.

Även apostlagestalterna i absidens valv är från 1500-talet. Apostlarna är försedda med respektive attribut, och vi känner bland annat igen Petrus med nyckeln och Paulus med svärdet.

De så gott som oläsliga språkbanden över apostlarnas huvuden har troligtvis innehållit olika satser ur den apostoliska trosbekännelsen.

Rankorna i valven har tillkommit under den sista målningstiden i slutet av 1500-talet.

Tornrummet brukades under senmedeltiden sannolikt som doprum och försågs omkring år 1500 med kalkmålningar föreställande Jesu dop.

Dopfunten med figurer i relief är från senare delen av 1100-talet, tillverkad av den så kallade Trydemästaren som även ibland går under namnet Magister Majestatis, vilket översatt ska uttydas Mästaren till Herrens Majestät. Dopfuntar av denna i övrigt okända stenhuggare finns både i Skåne och på Gotland.

Altaruppsatsen är från 1651 och bär spår av både renässans och barock, samtidigt som den i sin bildframställning fogar samman gamla och nya testamentet. Längst upp ser vi danske kung Christian IVs krönte monogram.

Predikstolen som är daterad 1654 har ett kungligt vapen tillhörande den danska drottningen Anna Katarina av Brandenburg som dog 1612, vilket tyder på att predikstolen är äldre än årtalet anger.

Biskopsstolen har tillhört biskop Gottfrid Billing, biskop i Lunds stift 1898-1925. Efter hans död såldes stolen på auktion och köptes av två systrar, som i sin tur gav bort stolen till en släkting vid namn Hector. Denne Hector var sommarboende i Borrby och han skänkte stolen till Östra Hoby kyrka på 1980-talet.

Votivskeppet heter Saga, och är ett fyrmastat barkskepp som överlämnades till Östra Hoby kyrka första söndagen i advent 1956 som en gåva av fröken Ruth Möller (senare gift Olsson), på hennes lysningsdag. Fartyget är byggt av hennes far sjökaptan Frans Möller.

Skulpturen av änglavingarna skapade och skänkta till kyrkan 1997 av konstnären Mårten Stromqvist.

Orgeln har en fasad från 1960-talet. Orgelverket är från 1961 med 11 stämmor fördelat på huvudverk och pedal, och är tillverkad av orgelbyggare Olof Hammarberg i Göteborg.

Lillklockan av malm är från 1625. Storklocka som också är av malm, blev gjuten 1780, och har texten "Kommer och Hörer herrans ord".

Källor:

Webb: Borrby-Hammenhög-Stigby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Kyrkor i Skåne - en kulturhistoria". Siegrun Fernlund 1980. ISBN 91-85330-26-4

Bok: "Våra kyrkor". Klarkullens Förlag AB. ISBN 91-971561-0-8

Muntlig information från Gärsnäs församling.